

Harmonia Mozartiana Pragensis, dechová harmonie a Národní knihovna ČR

PhDr. Julius Hůlek
Hudební oddělení Národní knihovny ČR

Již druhou sezonu oživuje koncertní dění v Praze mladý komorní soubor Harmonia Mozartiana Pragensis. Soubor je kolektivem založeným na párovém obsazení dechových nástrojů (většinou dvojic hobojů, klarinetů, fagotů a lesních rohů), spjatém především s epochou hudebního klasicismu druhé poloviny 18. a částečně ještě 19. století. Takovému a podobnému obsazení se dodnes říká dechová harmonie. Stejně označení má i kompoziční žánr, jež takový soubor pěstuje. Ve své době byl oblíbený v mnoha šlechtických rezidencích a dokonce i na císařském dvoře a díky svému zvukově barevnému kouzlu mohl být provozován jak na otevřeném prostranství, v parcích, tak v uzavřených sálech a salonech. Harmonia Mozartiana Pragensis usiluje o rekonstrukci bohaté tvárnosti a proměn žánru dechové harmonie se zvláštním zřetelem k tvorbě českých autorů v konfrontaci s dobovou tvorbou světovou, zejména W. A. Mozarta, jemuž věnuje speciální pozornost.

Snahy souboru se opírají o seriózní hudebně-historický výzkum. Bez prohloubeného dokumentačního zřetele, zejména pak autentické prameny základny, by se jeho úspěšná a stylově věrohodná profílace rozhodně neobešla. V tomto případě kroky zakladatele a vedoucího organizátora souboru, fagotisty a kontrafagotisty Luboše Faita, nejčastěji vedou do Národní knihovny ČR, konkrétně do jejího hudebního oddělení. Zde soubor čerpá hlavně notový

materiál, ale také informace nejrůznějšího druhu, od výskytu skladeb vhodných k provozování až po užitečné kontakty doslova v celém světě. Ale tím vztahy souboru s Národní knihovnou zdaleka nekončí. V Zrcadlové kapli Klementina totiž čas od času soubor pořádá koncerty, které se pokaždé těší velkému zájmu a vtělí odezvě hudbymilovné veřejnosti.

Předchozí sezonu se soubor dramaturgicky nápaditě a po interpretační stránce výtečně vypořádal s cyklem koncertů nazvaným „Bohemia – Austria 2000/2001“ (uskutečněným pod morální záštitou České komise pro UNESCO), jenž názorně demonstroval postavení hudby českého klasicismu v evropském kontextu. Pečlivým výběrem a provedením se má v přítomné sezoně vyznačovat předpokládaná série koncertů „Harmonia Europea“ sledující tentokrát konfrontaci příslušné žánrové tvorby české a zahraniční, kdy program toho kterého koncertu nastuduje soubor s vybraným hostem, pokaždé z jiné evropské země.

Takto byl koncipován koncert nazvaný „France et Bohème“ 17. září 2001 v kostele sv. Martina ve zdi na Starém Městě pražském, pořádaný ve spolupráci s Francouzským institutem v Praze. Program koncertu připravil a nastudoval Eric Baude – Delhommais z Francie, umělecký vedoucí obdobného komorního souboru „Philidor“ a – mimochodem – rovněž dlouholetý pilný návštěvník naší knihovny.

Večerním koncertům u sv. Martina ve zdi pravidelně předcházejí odpolední veřejné generální zkoušky určené hlavně seniorům za symbolické vstupné několika korun. Řada z nich se uskutečnila právě v Zrcadlové kapli Klementina. Tak tomu bylo i v případě poslední zmíněného česko-francouzského koncertu, věnovaného především bývalým pracovníkům Národní knihovny. Odpolední i večerní vystoupení souboru Harmonia Mozartiana Pragensis bylo tehdy hojně navštíveno a setkalo se s mimořádně vtělým přijetím. Mj. tu zazněla ve světové premiéře skladba „Rives effleures“ (Dotýkané břehy) současného francouzského skladatele Luciena Guérimela (1930), zachycující lyrickým prostředky prchavě okamžiky přírodní scenerie na řece Loire. Dalším zahraničním hostem zde byl klavírista Zbyněk Maruška z Kypru.

Pojednávaný koncert může být názorným příkladem, jak se soubor Harmonia Mozartiana Pragensis neméně intenzivně věnuje tvorbě 20. století, včetně hudby současné. Některé skladby jeho repertoáru byly dokonce přímo vyvolány jeho aktivitou. Tak vznikly např. skladby posluchačů hudební fakulty AMU v Praze věnované právě dechové harmonii. Dodejme, že dramaturgie příštího „konfrontačního“ koncertu s největší pravděpodobností zamíří do Nizozemí. Do čela souboru se jako jeho umělecký vedoucí v průběhu popisovaných událostí mezitím postavil dirigent Státní opery v Praze Richard Hein.

Spolupráce souboru Harmonia Mozartiana Pragensis s hudebním oddělením Národní knihovny je soustavná, pestrá, oboustranně obohacující a přínosná. Pokračuje s neztenčenou intenzitou, takže budeme mít příležitost znovu se k ní vrátit v novém příspěvku. Harmonia Mozartiana Pragensis tak na pozadí této spolupráce účinně přispívá i k dalšímu, odborně fundovanému rozvoji známé pražské mozartovské tradice.